

HSS scoutdräkt och märkessystem

Innehåll

<i>Klädsel</i>	1
<i>Allmänt om märken</i>	1
<i>Översikt och bilder på märken</i>	4
Tillhörighetsmärken:.....	4
Övriga märken:.....	5
<i>Sömnadsbeskrivning</i>	7
<i>Kriterier för fri- och bevismärken</i>	9
Fri- och bevis märken för miniorscouter.....	9
Fri- och bevismärken för juniorscouter.....	12
Fri- och bevismärken för patrullscouter.....	14
<i>Skepparsystemet – kriterier för skepparmärken</i>	16

Klädsel

Inom Hässelby Strands Sjöscoutkår används en blågrön scoutskjorta (även den äldre blå får användas) och en vit halsduk.

Scoutskjortan är obligatoriskt vid högtidliga tillfällen, såsom terminsavslutning, invigningar, avslutning av ett läger eller när scouten deltar i tävlingar tillsammans med andra scoutkårer. Den ska hållas ren och snygg, och bäras med värdighet. Till scoutskjortan ska det helst vara blå byxor (t ex jeans) eller kjol.

På avdelningsmöten, hajker och andra aktiviteter i HSS är det inte obligatoriskt att bära scoutskjorta, även om det uppmuntras. Som ett bra alternativ finns HSS-tröjan med HSS-märket på ryggen. Få scoutkårer har en lika snygg logga, låt den synas!

Allmänt om märken

På scoutskjortan kan man se fast olika märken som delas ut. För att bringa lite ordning har HSS valt att dela in de märken man kan se fast på sin scoutskjorta i ett antal grupper, nämligen:

- Tillhörighetsmärken
- Basmärken
- Frimärken
- Bevismärken
- Skepparmärken
- Läger/Hajkmärken

Hur de olika märkena ser ut framgår av [bilderna nedan](#). Kraven för att få märkena kommer i avsnittet efter.

Tillhörighetsmärken är de märken som delas ut till alla scouter .

Tillhörighetsmärkena har olika placering, enligt sömnadsbeskrivningen nedan.

Förbundsmärket (scoutliljan) och kårmärket delas ut på terminsavslutning, övriga på avdelningsmöten.

Basmärken är märken som utdelas för varje år man är scout i HSS. Om avdelningsledarna bedömer att det är lämpligt kan tidigare märken delas ut till scouter som börjat senare (t ex med motiveringen att scouten uppnått samma kunskaper som sina kamrater). Detta gäller särskilt yngre scouter, där det kanske kan vara viktigt att ha samma märken som patrullkamraterna.

Kravet för att erhålla ett basmärke är att man har en närvaro på minst 50% under terminen, på avdelningens aktiviteter i form av möten, hajker osv. Om man uppfyller närvarokravet under höstterminen så får man sitt basmärke vid julavslutningen.

Om man börjar mitt i terminen, eller av andra skäl inte har kunnat uppfylla närvarokravet, så får man en ny chans under vårterminen. Har man uppnått minst 50 % närvaro under vårterminen, så erhåller man sitt basmärke på vårterminens avslutning.

Scouter som hoppar över en årskurs eller går om en årskurs bedöms från fall till fall. En scout som hoppar över en årskurs, kan t ex få två basmärken under året, ett på hösten och ett på våren.

Basmärkena sys fast på vänster arm, enligt sömnadsbeskrivningen nedan.

Basmärken delas ut på terminsavslutning.

Frimärken är märken man får för att man utfört en uppgift. Exempel är miniorernas hemhjälpsmärke och underhållningsmärke. Frimärken sparas normalt inte när man byter avdelning (minior till junior, junior till patrull etc.), men det är tillåtet att ha kvar dem. Frimärken delas i allmänhet ut individuellt till dem som genomfört en uppgift.

Frimärken sys fast på vänster arm, enligt sömnadsbeskrivningen nedan.

Frimärken delas ut på avdelningsmöten.

Bevismärken är märken som visar att man är behörig att utföra något i scouterna. Ex: Knivbeviset, Yxbeviset. Bevismärken delas ut individuellt till dem som avlagt prov.

Bevismärken sys fast på vänster arm, enligt sömnadsbeskrivningen nedan.

Bevismärken delas ut på avdelningsmöten.

Skepparmärken är märken som visar vilken nivå man nått i HSS skepparsystem och alltså vilken roll man får ta ombord på en båt. Skepparmärken delas ut individuellt till dem som avlagt prov.

Skepparmärken sys fast på ficklocken, med början på höger sida (sett från skjortans bärare).

Skepparmärken delas ut på terminsavslutning.

Läger och Hajkmärken är speciella märken som tagits fram för speciellt tillfälle. De kan se ut i princip hur som helst och det finns inga särskilda regler för hur de delas ut.

Läger och Hajmärken sys fast på valfritt vis på höger arm.

Läger och Hajmärken delas ut i samband med lägret/hajken.

Översikt och bilder på märken

Tillhörighetsmärken:

	<p>Förbundsmärke (utdelas på avslutningar)</p>
	<p>Sjöscoutmärke (gamla eller nya) (utdelas på avdelningsmöte/hajk eller märkesmöte)</p>
	<p>Världsscoutmärke flicka (utdelas på avdelningsmöte/hajk eller märkesmöte)</p>
	<p>Världsscoutmärke pojke (utdelas på avdelningsmöte/hajk eller märkesmöte)</p>
	<p>Kårmärke (utdelas på avslutningar)</p>
	<p>Kårband (tvåradigt) (utdelas på avdelningsmöte/hajk eller märkesmöte)</p>
	<p>Sverigemärke EUmärke Utdelas vid behov</p>

Övriga märken:

Avdelning	Basmärke	Frimärken		Bevismärken	Skepparmärken
Minior	Nyningen (1:a år) 	Hemhjälp 	Knop 	Lyktbevis 	
	Spejaren (2:a år) 	Sport 	Världen runt 		
		Underhållning 	Simmärke 		
		Sjö- och båtvet 			
Junior	Scouten (1:a år) 	Sjukvårdsmärket 	Knopmärke 	Knivbevis 	Optimist
	Äventyraren (2:a år) 	Simmärke 		Yxbevis 	
Patrull	Vägvisaren (1:a år) 	Sjövettsdiplom 	Vinter 	Eldningsbevis 	Trissjolle
	Stigfinnaren (2:a år) 	Livräddningsmärke 			Rorsman Kölbåt
	Patrolledaren (3:e år) 	Knop & surring 			
Senior	Utsikten (1:a år) 				Motorbåtskeppare
	Insikten (2:a år) 				Lätt kölbåtsskeppare
					Tung kölbåtsskeppare

Avdelning	Basmärke	Frimärken		Bevismärken	Skepparmärken
					
Ledare					Följebåtskeppare
					Eskaderskeppare

Sömnadsbeskrivning

Bas-, fri-, bevis och skepparmärken

HSS-märket

Höger ärm

HSS-märket (det runda) 10 mm från sömmen

- Lägermärken placeras under HSS-märket på valfritt sätt
- Internationella märken (ej på skjortbilden, men i [översikten](#)). För scouter som deltar i internationella arrangemang finns ett sverigemärke och ett EU-märke, som skall placeras ungefär där HSS traditionellt har sitt eget märke. De som behöver ett sådant märke får försöka få plats t ex strax under HSS-märket. Då flyttas också lämpligen flick-/pojkscoutmärket dit, eftersom det är tänkt att sitta inuti sverige-/eu-märket.

Vänster ärm

- Kårbandet högst upp intill sömmen.
- Sjöscoutmärket 10 mm under kårbandet. För närvarande använder HSS två olika sjöscoutmärken, för att tömma förrådet. Det nya märket kommer successivt att ersätta det på bilden ovan, för nya scouter.
- Basmärkestriangeln 10 mm under sjöscoutmärket. Basmärkestriangeln ingår i det nya märkessystemet som HSS infört. I hela basmärkestriangeln ingår 9 märken (3 rader med triangelformade märken). Det första basmärket kallas Nyingen (en eld), det andra basmärket kallas Spejaren (ett rep).
 - För små miniorskjortor behöver inte plats lämnas för hela basmärkestriangeln utan bara de två första märkena (måter 8 cm). Bevismärken kan då sys 10 cm under sjöscoutmärket, frimärken kan sys 13½-14 cm under sjöscoutmärket.
- Bevismärken 10 mm under den nedre raden i basmärkestriangeln.

- Eftersom hela basmärkestriangeln (9 märken) mäter ca 12 cm ska alltså bevismärken sys 14 cm under sjöscoutmärket.
- Frimärken sys 10 mm under bevismärken. Eftersom bevismärken är ca 25 mm höga, kan frimärken sys 17½-18 (1+12+1+2½+1)cm under sjöscoutmärket. Frimärken sys i rader med 5 mm mellan varje märke och 5 mm mellan varje rad

Kommentar: Även om måtten ovan är angivna i millimeter behöver det inte vara millimeterprecision! Måtten är angivna för att visa ungefär vilka avstånd som behövs mellan olika märken.

På bröstet

- Förbundsmärket 5 mm över vänster ficklock
- Världsscoutmärket (pojck/flick-märke) mitt på vänster ficka
- Skepparsystemets märken fästs på ficklocken, med början längst till höge, på höger ficklock (höger = inte den sida som hjärtat sitter på...:-)

Kriterier för fri- och bevismärken

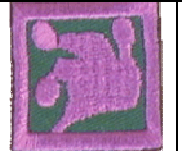
Fri- och bevis märken för miniorscouter

Hemhjälpsmärket

(intyg från förälder/målsman)

1. Du syr på ett märke på din scoutskjorta.
Under minst två veckor ska du
 2. Varje dag
 - plocka undan efter dig när du har lekt eller arbetat (gjort läxorna)
 - bädda sängen
 3. Minst två gånger koka choklad, kaffe eller te samt diska och plocka i ordning efter en måltid
 4. Utföra minst 3 av följande uppgifter
 - putsa ett par skor
 - putsa koppar, silver eller mässing
 - dammsuga ett rum
 - hjälpa till att baka, t ex bullar eller sockerkaka
 - tillsammans med en vuxen göra en inköpslista och handla

Underhållningsmärket

1. Tillsammans med en eller flera kamrater underhåller du de andra kamraterna i minst 10 minuter. Ni gör en affisch med ert program. I underhållningen bör minst tre av följande ingå:
 - sång
 - berättelse
 - dockteater
 - spela en melodi på valfritt instrument
 - pantomim (de andra kan gissa)
 - dramatisering (av t ex en saga)

Sportmärket

1. Du gör minst tre av följande:
 - Hoppa rep framåt 25 ggr
 - Hoppa rep bakåt 10 ggr
 - Kastar liten boll 20 m
 - Fångar en boll kastad på 7 m avstånd
 - Eget förslag, t ex gå 10 m på styltor
2. Dessutom ska du gå eller åka skidor minst 5 km tillsammans med ledare eller någon annan vuxen.

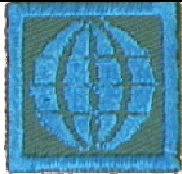

Simmärket

(ev. intyg från förälder/målsman)

Krav

1. Simma 200 m bröstsim (Obligatoriskt för att få segla!)
2. Ha badat med kläder på (långbyxor, långärmad tröja och skor)
3. Klara minst 2 av följande uppgifter:
 - simma 25 m ryggsim
 - simma 5 m under vattnet
 - dyka eller hoppa från 1 m höjd
4. Kunna redogöra för viktiga badregler:
 - aldrig bada ensam
 - alltid tala om för någon vuxen när du går och badar
 - aldrig knuffa i någon i vattnet, inte ens på skoj
 - se upp så att du inte råkar hoppa på någon i vattnet
 - inte simma under eller leka under hoppställningar
 - bara ropa på hjälp i nödsituation

Världen runt märket

Krav

1. Du tar reda på hur en jämnårig har det i ett annat land. Fråga någon som känner till landet, någon invandrare eller någon som rest dit (skicka fråga till scoutkår i landet?)
2. Du målar landets flagga.
3. Du gör en bilderbok eller väggplansch om landet. Använd t.ex. resebroschyrer, vykort, frimärken, tidningar eller teckningar. Visa sedan boken eller planschen för dina kamrater och berätta för dem hur det är att bo i det landet.
4. Egen uppgift: du lär t.ex. ut en sång från landet.

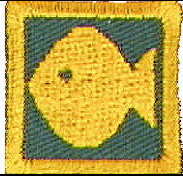
Knopmärket

(avsett främst för andraårsminior)

Krav

Kunna slå, känna igen och veta när följande 5 knopar bör användas

- stoppåtta
- råbandsknop
- skotstek
- dubbelt halvslag
- pålstek

Sjö- och båtvettsmärke

(avsett främst för andraårsminior)

Krav

- 1 Säkerhet på sjön
 - Kunna sätta på och använda flytväst
 - Prova på att ramla i vattnet med flytväst
- 2 Båtkunskap
 - Vara med att rigga och rigga av en optimistjolle
 - Prova på att segla optimistjolle
 - Känna till för, akter, styrbord, babord, roder, centerbord, segel, bom, mast, skot
 - Veta hur man ser var vinden kommer ifrån
- 3 Grundläggande isvett
 - Inte gå ut på isen utan vuxen
 - Veta var isen är farlig
 - Känna till och kunna använda dubbar och pik
 - Om man ramplar i åt vilket håll ska man ta sig upp?
 - Hur hjälper man någon som ramlat i?

Lyktbevis

Krav

- 1 Fotogenlyktan
 - Känna till hur en fotogenlykta fungerar
 - Kunna tända och släcka en lykta
 - Kunna sköta en lykta (t.ex. ändra låga)
- 2 Brandsäkerhet
 - Veta vad man ska göra om det börjar brinna i lokalen

Fri- och bevismärken för juniorscouter

	<h3>Knivbeviset</h3>	
<p>Scouten ska kunna:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Knivens delar ➤ Lämna och ta emot kniven ➤ Använda kniven så att han inte skadar sig själv, någon kamrat eller kniven <p>Scouten ska kunna Skogsfolkets hederskodex:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Jag använder min kniv som ett verktyg och inte som en leksak ➤ Jag håller min kniv ren (och skarp) ➤ Jag är varsam om andras egendom och allt levande. 	<p><i>Lämplig kniv är morakniv med dubbel/enkel parerstång. Visa hur man lämnar över kniven så att mottagaren kan ta i skaftet. Lär ut hur man täljer; ifrån sig och inte emot någon annan.</i></p>	
	<h3>Simmärke</h3>	
<p>Scouten ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunna simma 200 meter bröstsim utan avbrott ➤ Kunna simma 50-100 meter ryggsim ➤ Kunna simma 5 meter under vatten ➤ Dyka eller hoppa från 1 meters höjd. ➤ Ha simmat 100 meter klädsim (ev. ta av sig kläderna medan man trampar vatten) ➤ Känna till lite om lätt livräddning ➤ Kunna redogöra för de viktigaste badreglerna 	<p>Badregler</p> <p><i>Bada ALDRIG ensam. Se till att någon vuxen vet at du är och badar. Knuffa aldrig i någon i vattnet. Spring inte på bryggor eller poolkanter Var noga med att se efter att ingen är där du ska hoppa. Lek och simma inte under hopptorn. Ropa BARA på hjälp i nödsituation.</i></p>	

	<h2>Sjukvårdsmärke</h2>
<p>Scouten ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunna larma 112 ➤ Kunna LABC och känna till dess användning och betydelse (agerande vid olycka) ➤ Kunna tillämpa framstupa/stabilt sidoläge och veta varför och när det skall användas ➤ Känna till de fyra V:na ➤ Kunna tvätta sår och lägga tryckförband ➤ Ha kännedom om- och behandla lättare brännskador ➤ Ha kännedom om kvävning 	
	<h2>Knopmärke</h2>
<p>Scouten ska kunna göra knopen och vad den används till:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Överhandsknop ➤ Råbandsknop ➤ Åttan ➤ Pålstek ➤ Skotstek ➤ Dubbelt halvslag ➤ Dubbelt halvslag om egen part <p>Scouten ska kunna:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ surra en trefot ➤ vinkelsurning (t.ex. stege eller midsommarstång) 	

Fri- och bevismärken för patrullscouter

	<p>Sjövettsdiplom Skriftligt teoriprov</p>
<p>Grundläggande kunskaper om</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sjövätt ➤ navigation ➤ båtens delar ➤ kompassen ➤ meteorologi 	
	<p>Yxbevis Förutsättning knivbevis</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hugga ved ➤ Slipa en yxa ➤ Kvista ett träd ➤ Säkerhet vid hantering av yxa ➤ Lägga första förband vid skärsår / skador 	
	<p>Eldningsbevis</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunskap om olika eldtyper ➤ Kunskap om olika brännbara vätskor ➤ Tända eld med endast tändstickor ➤ Hantera fotogenlykta ➤ Hantera trangiakök ➤ Släcka bränder av olika typ ➤ Släcka brand på människa (Olga) ➤ Behandla brännskador 	
	<p>Vintermärke</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunskap om hur man klär sig vintertid ➤ Vandring vintertid ➤ Övernattning i tält eller vindsydd på vintern ➤ Isvett ➤ Ta sig upp ur isvak med isdubbar ➤ Frysskador 	
	<p>Knop och surrning</p>

- Dubbelt halvslag
- Dubbelt halvslag om egen part
- Råbandsknop
- Pålstek
- Skotstek
- Kvaila ett rep
- Förtöja i ett knap
- Surra en trefot
- Surra en livlinebår

Livräddningsmärke

- Rädda nödställd person från ur vattnet.
- Hantera livlina / Hansalina
- Kunna redogöra för LABC och VVVV
- Framstupa sidoläge
- Livlinebår och jackbår
- Tryckförband vid blödande sår
- Behandling av brännskador

Skepparsystemet – kriterier för skepparmärken

	<p>Optimistmärket (tas av andra års junior)</p>
<p>Scouten ska:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kunna simma 200 meter bröstsim (obligatoriskt för segling) och erhållit simmärket. ➤ Kunna styrbord, babord samt känna till vilken som är röd resp. grön ➤ Kunna ta sig in och ut från en strand med optimisten ➤ Veta vilken säkerhetsutrustning som skall finnas på optimisten ➤ Känna till väjningsreglerna ➤ Kunna rigga av och på båten samt rulla seglet. ➤ Kappsejsat en gång utöver det obligatoriska övningstillfället. ➤ Kunna de fyra seglingsätten och kunna använda dem i en triangel bana. ➤ Kunna optimistens alla delar samt vad skota, rigga, slå och jippa betyder. ➤ Kunna använda åttan och dubbelt halvslag rätt med båten ➤ Ha varit med på någon typ av båt vård av optimisterna. 	<p>Väjningsregler: vinden i höger öra bara tuta och köra ,Lovart väjer för lä, upphinnande båt väjer</p> <p>Seglingsätten: Bidevind Slör Lens Halvwind</p> <p>Optimistens alla delar: Mast, Mastfot, Kick, För, Bom, Skot, centerbord, segel, spribom, centerbordstrumma, Roder, rorkult, förtamp, akter</p> <p>Säkerhetsutrustning: Flytväst, öskar, paddel, flytkuddar</p> <p>Seglingstermer: Rigga, Slå, Skota, Jipp</p>
	<p>Jollemärket Förutsättning: simmärket Examineras av avdelningsledare</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rigga och sjösätta en jolle med försegel tillsammans med en gast ➤ Segla jolle med försegel som rorsman, tillsammans med en gast, alla seglingsätt ➤ Segla jolle med försegel som rorsman, tillsammans med en gast, i frisk vind 8 – 10 M/SEK ➤ Ta hand om båten efter avslutad segling 	

	<p>Rorsman kölbåt Alla övningar genomförs med ansvarig skeppare ombord. Skepparen får inte ingripa för att övningen ska godkännas.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Segla kölbåt i alla vindar < 10 M/SEK. ➤ Sätta segel, ta ner segel och ta hand om båten efter segling. ➤ Segla in och ut ur hamn, både med och utan motor. ➤ Förtöja mot naturstrand för ankare. ➤ Hantera motorn. ➤ Genomföra man-över-bord-manöver. ➤ Kunna reva seglen. ➤ Hålla en kompasskurs. ➤ Delta i arbete på varvet 	
	<p>Skeppare, lätt kölbåt Alla övningar genomförs med ansvarig skeppare ombord. Skepparen får inte ingripa för att övningen ska godkännas.</p>
	<p>Motorbåtsskeppare Alla övningar genomförs med ansvarig skeppare ombord. Skepparen får inte ingripa för att övningen ska godkännas.</p>
	<p>Skeppare, tung kölbåt Alla övningar genomförs med ansvarig skeppare ombord. Skepparen får inte ingripa för att övningen ska godkännas.</p>
	<p>Följebåtsskeppare Alla övningar genomförs med ansvarig skeppare ombord. Skepparen får inte ingripa för att övningen ska godkännas.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ 	
	<p>Eskaderskeppare Eskaderskeppare utses och godkänns av styrelsen, vid varje eskader. Ålder, mognad, och kunskaper vägs in. Märket visar att man varit eskaderskeppare vid minst ett tillfälle.</p>